DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*. De prijs voor den tweeden halven jaargang is *f* 8.— rec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor dezen tweeden halven jaargang.

MAANDAG 8 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen word betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 49. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1856.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

Van den 3den September 1856, N°. 71.

Bij Koninklijk besluit van den 15den Junij 1856 no. 65, is de chef over de geneeskundige dienst in Nederlandsch Indië, met rang van kolonel, W. Bosch, toen met verlof in Nederland, zijn verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dient, de eerste kommies, bij de direktie der middelen en domeinen K. F. Holle.

ONTHEVEN:

Wegens ziekte, eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de sekretaris der residentie Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo, R. Wijnes.

Op zijn verzoek, eervol, van de verdere vervulling der funktien van visiteur en meter van schepen te Batavia Th. J. Azon Jacometti.

BENOEMD:

Tot sekretaris van het gouvernement der Moluksche-Eilanden, tevens algemeenen ontvanger te Amboina, D. S. Hoedt, laatst die betrekking bekleedende; — en zulks met intrekking, op zijn verzoek, van het hem wegens siekte verleend tweejarig verlof naar Nederland.

Tot sekretaris der residentie Zuid- en Ooster- Afdeeling van Borneo, tevens vendumeester aldaar, de eerste kommies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaya, N. Hofstede.

Tot eersten kommies ter sekretarie van het gouvernement der Moluksche- Eilanden, tevens postmeester te Amboina, de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur de Moluksche- Eilanden, W. F. C. van Helsdingen.

Tot kommies op het residentie- kantoor te Poerworedjo, (Bagelen), de eerste klerk op dat kantoor C. Th. Toorop.

Tot visiteur en meter van schepen te Batavia, G. F. de Bruijn Kops, luitenant-ter-zee der eerste klasse, onderhaven- en equipagemeester aldaar.

Bij de Subcommissie van Onderwijs te Pasoeroean.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, het lid, tevens secretaris, S. van Deventer, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD;

Tot lid, tevens secretaris, C. N. H. Lawick van Pabst, secretaris dier residentie.

In de residentie Bagelen.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als leden W. Milar en L. Rijsendaal, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, A. Abeleven.

Tot lid tevens secretaris, jhr. W. K. L. van Hogendorp, secretaris dier residentie.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Directeur der Kultures.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het Kader der Landelijke Inkomsten en Kultures.

Uit de residentie Bagelen naar naar de residentie Cheribon, de kontroleur der 1ste klasse N. F. C. Holmberg de Beckfeldt.

Uit de residentie Cheribon naar de residentie Bagelen, de kontroleur der 2de klasse A. Taunij.

Militair Departement.

BEVORDERD:

Bij de Geneeskundige dienst.

Tot officier van gezondheid der 1ste klasse, de officier van gezondheid der 2de klasse J. H. A. B. Sonnemann Robentisch.

Tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse L. J. de Roock.

Tot apothekers 2de klasse, de apothekers 3de klasse J. J. Altheer en P. G. Wijers.

BENOEMD:

Tot kommies-expediteur bij de direktie der genie (militair ambtenaar 3de klasse) J. J. H. Varenkamp.

(*Voor het land*). De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat de brug te Sidokare, op den 15den dezer, geheel en al voltooid en op dien datum de passage daarover voor rijtuigen en paarden weder geopend zal zijn.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd.*
4 *September* 1856. VREEDE BIK.

(*Voor de Policie.*) De houders der recepissen No. 69017, 82601, 63767, van de serie van *f* 10.— en No. 972916 van de serie van *f* 5.— en alles in dorso gemerkt met [TS] en van hetzelfde teeken voorzien op de voorzijde, schuins boven het onderste No., worden beleefdelijk verzocht zich te willen vervoegen bij

Den Assistent-Resident voor de Policie,
P. SWERVER.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Dingsdag den 9den September.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz, in de Chin. Kamp.

Op Woensdag den 10den September.

Bij den pachter der pandjeshuizen The Tien Soen, in de Chin. Kamp.

Op Donderdag den 11den September.

Voor de woning van den Heer J. Hageman te Krambangan.

Soerabaya, den 8sten September 1856.

— Men leest in de *Javasche Couranten* van 30 Aug. en 3 Sept. Nos. 70 en 71.

Het onderstaande dient ten vervolge op het berigt in ons no. 68, nopens de expeditie naar de Lampongsche distrikten.

Tjantie, Radja-Bassa, en kampong Bondong waren, nevens Bandoeloe, den 16den met een groot deel der troepen bezet gebleven.

Den 17den werden de staf en de 1ste en 2de kompagnie van het 11de bataillon weder ingescheept en een deel der artillerie en sappeurs naar Radja-Bassa en van daar den 18den 's ochtends met de bevolking van eenige omliggende kampongs, naar Bandoeloe gezonden, om die versterking te slechten.

Het doorkruissen en zuiveren van het land door mobile kolonnes nam nu een aanvang. Door de zeemagt, die de expeditie vergezelt, onder bevel van den kapitein-ter-zee Spanjaard, werd, waar het kon, gelijktijdigheid en spoed in de ondernomen bewegingen ten zeerste bevorderd. Zij bestaat in Z. M. fregat *Prins Frederik der Nederlanden*, de stoomschepen *Amsterdam* en *Admiraal van Kinsbergen*, eenige partikuliere schepen (voor transport- en ziekenschepen daartoe ingehuurd, zijnde de *Cornelia*, de *Alcor* en *President Plate*, en het vereischte getal kruisprauwen, prauw-maijangs en sampangs. De kleine Gouvernements stoomboot *Bennett*, dient wijders voornamelijk tot onderhoud der kommunikatie langs de kust en met Batavia.

Den 18den vroegtijdig gingen de voor Kalianda en Pateboe bestemde kolonnes op marsch, respektievelijk onder de majoors Boon van Ostade en Nauta. Op onderscheidene plaatsen was de bevolking aan het werk gezet om de wegen te verbeteren. De kolonne van den majoor Boon van Ostade kwam nog dien dag te Waij-Orang aan. (NNW. van het gebergte Radja-Bassa.) De pangeran van Tarabangie zou hem, met het noodig gewapend gevolg, behulpzaam zijn tot voorkoming van het ontwijken der voortvlugtige opstandelingen; waartoe welligt door dien pangeran, met ondersteuning der troepen, eene poging op Blanga of Assahan zou worden gedaan.

De hoofdmagt ontruimde bijna geheel de kampongs Radja Bassa en Tjantie, om de onder te melden bewegingen te ondernemen. Voor Radja-Bassa bleef echter Z. M. fregat *Prins Frederik* liggen, ook om met een honderdtal manschappen van de landingsdivisie eene demonstratie naar den kant van Bandoeloe en Merak te doen, en zoo noodig aan den te Tjantie gebleven regent van Telok Betong hulp te verleenen.

Den 19den werd ten 4¼ ure de kommandant der 3de kompagnie met een peloton in de rigting van Hawi-brah, uitgezonden. De weg was uiterst moeijelijk en op sommige plaatsen slechts met behulp van stroiken en al klimmende af te leggen. De oemboel Lebak, die men eerst moest passeren, bestaat uit een zestal woningen, die men verlaten en meerendeels vernield vond. Hawi-brah, dat slechts twee nog nieuwe woningen bevatte, werd ten 7½ ure bereikt. Deze plaats was blijkbaar met spoed verlaten. Men vond er den rok van pangeran Singa Branta (hem in der tijd geschonken door een Engelsch infanterie-officier die Radja Bassa bezocht had), 2 donderbussen, 7 vaatjes buskruid en eene hoeveelheid padie en kookgereedschap; dit alles werd naar Bandoeloe, gebragt.

Te vergeefs zocht men naar eenen weg van Hawi-brah naar de marga Dantaran. Doch des avonds ten 6 ure zond de kommandant der 3de kompagnie berigt dat, met veel moeite, eene verbinding met Radja Bassa ontdekt was.

Zekere Miwah- Batin, bloedverwant van den pangeran Singa branta, kwam dienzelfden dag te Bandoeloe, met 15 volgelingen zijne onderwerping aanbieden. Deze lieden werden in verzekerde bewaring gehouden. Door een hunner werd eene plaats aangewezen (bij Peninjawa, in de wildernis) alwaar 15 vaten buskruid en 1 ijzeren lilla met de noodige munitie werd gevonden.

Een tweede verkenning werd van Bandoeloe over Tello en Tadjor naar Radja-Bassa ondernomen. De tusschenplaatsen werden vernield met het doel, om de opstandelingen te dwingen tot het verlaten van het gebergte en tot het aanbieden hunner onderwerping.

Terwijl dit een en ander, meest ten zuiden en oosten van het gebergte Radja-Bassa, plaats greep, was het overig deel der achtergebleven troepen niet werkeloos. Het hoofdkwartier met de 5de kompagnie was mede den 19den naar Radja-Bassa gerukt, alwaar zich de 7de kompagnie aan de kolonne aansloot en mede voortrukte tot Kenalie; (het gebergte van het zuiden naar het noorden, doch ten zuiden der kolonnes onder de majoors Nauta en Boon van Ostade, en van Radja-Bassa enz. noordoostelijk en weder zuidelijk omtrekkende). Te Kenalie werd ten 7 ure rust gehouden. De 5de kompagnie bleef daar gelegerd, terwijl de 7de met het hoofdkwartier voortrukte naar Bandoeloe, welks versterkingen men nu geslecht vond, en alwaar men zoo goed mogelijk een onderkomen zocht.

In den loop van den 20sten werd door den kommandant der artillerie, die met weinige militairen op patrouille was gegaan, nog een ijzeren 3 pd. kanon met eenige projectielen en kookgereedschappen gevonden. De kommandant der 3de kompagnie kwam, na op daartoe ontvangen last, Hawibrah en Pamattang-Kandan vernield te hebben (ook de laatstgenoemde plaats was in overijlde vlugt verlaten) naar Bandoeloe terug. Een paar inlanders, die voorwaardelijke onderwerping waren komen aanbieden, (zij wilden hunne wapenen niet afgeven) werden door die patrouilles in de wildernis opgevat en verder in bewaring gehouden.

Uit de rapporten dezer patrouilles, zoowel als van die welke daags te voren naar Tella en Tadjor gezonden was, bleek, dat de vijand op verschillende punten een aanzienlijken voorraad van levensmiddelen had opgeslagen. Voor zoover gebrek aan bruikbare paden en beschikbare koelies de aanbrenging daarvan belette, is die voorraad vernield.

Men had dusver (ook den 20sten gedurende een deel van den dag) te vergeefs de gevangenen ondervraagd en het terrein onderzocht, om een weg over het gebergte naar de margas Negara Ratoe en Dantaran te vinden. Men gaf het nu op om van die zijde met de te Bandoeloe gevestigde troepen op Ketimbang aan te rukken. Er werd nu besloten om met de 5de kompagnie, de scherpschutters en 200 koelies over Kalianda derwaarts te trekken, terwijl de 7de kompagnie Radja-Bassa bezetten en de artillerie en genie zich te Banding ophouden zoude, om een geschikt emplacement voor eene aarden versterking van p. m. 75 man op te sporen.

De kommandant van Z. M. fregat *Prins Frederik*, welk schip nog voor Radja-Bassa lag, werd, onder mededeeling van dat besluit, om toezending der ter uitvoering noodige maritieme middelen, naar Banding verzocht. Den kapitein der genie Caspersz werd het bevel gegeven over de te Bandoeloe, Radja-Bassa en Banding te legeren troepen.

Den 21sten met het aanbreken van den dag, werd de beraamde beweging ondernomen. Te Kenali vereenigden zich weder de 5de en 7de kompagnien. De regen, sedert den ochtend van den vorigen dag gevallen, bemoeijelijkte zeer den marsch, die door het gebergte verder op Banding gerigt werd. De Afrikanen der 7de kompagnie werden met den officier van gezondheid Rothe en den aspirant-intendant Mulder, te Radja-Bassa gevestigd.

Te Oedjouw, niet ver van Banding, ontmoette men 100 man der landingsdivisie, die eene demonstratie naar Bandoeloe deden. Zij kwamen ten 2 ure te Banding terug. Een

WZ storm, die kort daarna eene prauw-majang deed stranden, verhinderde hunne wedereinscheping. In afwachting van beter weder moest ook de voorgenomen togt der troepen naar Kalianda (over zee) uitgesteld worden.

Van den kommandant der landingsdivisie vernam men dat Dalm Mangkoe Boemi, hoofd der marga Dantaran, die door raden Intan en pangeran Singa Branta in den opstand was medegesleept, zich, op de nadering der kolonne, die van Patoeboe, den 16den, onder den majoor Nauta voortgerukt was, te Peningahan zonder slag of stoot, op genade of ongenade had overgegeven, en reeds ter reede van Patoeboe op Z. M. stoomschip *Amsterdam* was overgebragt. De kolonne van den majoor Boon van Ostade was, zonder tegenstand te ontmoeten, naar Negara Ratoe getrokken en had daar post gevat, doch nopens raden Intan niets zekers vernomen. Deze schijnt de eenige der oproerige hoofden te zijn, die zijne positie tracht te handhaven, daar nu alles gereedelijk is af te leiden, dat pangeran Singa Branta, nagenoeg verlaten, in de hooge streken bezuiden den berg Radja Bassa zwerft, alwaar hij aanhoudend door patrouilles verontrust en meer en meer van zijne hulpbronnen ontdaan wordt, zoodat ook zijne spoedige overgave te verwachten is.

Op aanwijzing van een gevangene vond men den 21sten nog, weder nabij Lebak, eene bronzen lilla en een vaatje buskruid, terwijl anderen bij het zweren van trouw op den koran mede plaatsen aanwezen, alwaar nog wapens en munitien verborgen waren.

Vier der meest verdachte gevangenen werden aangehouden en de overigen ongewapend met hunne vrouwen en kinderen in vrijheid gesteld.

Eindelijk nog werd op dien dag de in de marga Radja Bassa gevestigde Bantamsche bevolking naar Banding opgeroepen, en, na van hare wapenen ontdaan te zijn, in de verlaten huizen der kampongs Soempoe en Katimbang gelegerd, ten einde zoo doende, Singa-Branta meer en meer van aanhang te ontblooten. De gereede uitvoering van dit bevel was weder een sprekend bewijs van den indruk, dien de expeditie en het voornemen om eene voldoende bezetting voortdurend in de Lampongsche districten te houden, op de bevolking gemaakt hebben.

Zonder vrucht is dusver, door 150 Lampongsche koelies gearbeid, om de te Bandong gestrande praauw majjang vlot te krijgen; de zware zeeën maakten dat onmogelijk. De bemanning der praauw had in tijds zichzelve en een groot deel harer goederen gered en werd naar behooren verpleegd.

De gezondheidstoestand der troepen en koelies was zeer gunstig, zijnde er tot dus ver slechts 13 Europeanen, 7 Inlanders en 2 koelies ter verpleging naar het ziekenschip overgebragt.

- KRAWANG. — In den nacht van den 13den op den 14den Augustus is eene praauw, geladen met rijst en goenizaken, op de hoogte van de Moeara Tjilamaija, ten gevolge van een door hooge zeeën ontstaan lek, gezonken.

- De eigenaar dier praauw, de chinees Yap Teisso, is verdronken, terwijl de drie opvarenden zich met zwemmen hebben gered.

- ZUID- EN OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. — In de maand Julij jl. hebben aanhoudende regens het water in de Bazito rivier buitengewoon doen zwellen, waardoor groote overstroomingen hebben plaats gehad. Veel schade is hierdoor aangerigt aan huizen, wegen en te veld staand gewas. Vooral heeft de trekweg van Martapoera naar Pengaron veel geleden. Verscheidene bruggen zijn weggespoeld en te Pengaron zijn twee steenkolenlooten ingestort, terwijl de spoorweg over eene lengte van 110 ellen is vernield.

— Men leest in de *Java Bode*, van 3 September No. 71. In den nacht van den 30 Augustus heeft de Inlander Simon, koetsier bij een der bewoners van Gang Scott, zichzelven door ophanging van het leven beroofd. De oorzaak van dien zelfmoord zoude geweest zijn jaloezij.

— Op dezelfde wijze maakte de Chinees Jo-Aboen, wonende in de kampong Djambatan Batoe, buiten de Nieuwpoort van Batavia, op den 31 Augustus, des morgens ten 8 ure in zijne slaapplaats een einde aan zijn leven. Zijn medebewoner van hetzelfde huis, Jo-Nijong genaamd, omtrent de oorzaak ondervraagd, wist niets anders mede te deelen, dan dat Jo-Aboen sedert twee of drie dagen ongesteld geweest en niet naar zijn werk gegaan was. Ook hij had hem op dien morgen reeds levenloos gevonden.

— Men berigt van Meester Cornelis 2 September:

In een der ledig staande officierswoningen van het kampement alhier, is slapende gevonden een Javaansch jongeling, herkomstig van Magelang, wiens voeten ieder voor zien zijn van zes teenen, die zeer regelmatig zijn gevormd en slechts bij eene naauwkeurige beschouwing in het oog vallen.

— Van Samarang wordt ons, onder dagteekening van 29 Augustus jl., medegedeeld, dat zich aldaar eenige gevallen van natuurlijke pokken hebben voorgedaan.

NEDERLAND.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen van den Minister van Marine eene som van *f* 897.77½, zijnde het bedrag van den gedanen afstand harer soldij door de equipagien van Zr. Ms. stoomschepen *Suriname* en *Admiraal van Kinsbergen*, en schoenerbrikken *Ambon* en *Banda*, in Oost-Indie, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood hier te lande.

Bij besluit van 13 Junij, zijn goedgekeurd, de statuten der voor minder dan dertig jaren aangegane vereeniging *Talitha Kûmi*, de verzorging van verwaarloosde jonge meisjes ten doel hebbende, welke gevestigd zal zijn onder de gemeente Zetten, nabij Wageningen (provincie Gelderland), zullende alzoo voormelde vereeniging als regtspersoon worden erkend, onder voorwaarde, dat harerzijde zullen worden in acht genomen de ten aanzien van het lager onderwijs bestaande of toekomstige verordeningen.

De opbrengst der middelen over de vijf eerste maanden van 1856, is, in vergelijking met de raming voor dat jaar en de opbrengst over hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, geweest als volgt:

Dir. belastingen : 1856 *f* 7,803,386.79 ; 1855 *f* 7,656,514.45. *In- en uitgaande regten en scheepvaartregten:* 1856 *f* 1,719,603,06½; 1855 *f* 1,546,361.87½. *Accijnsen:* 1856 *f* 6,693,929.29; 1855 *f* 6.489,120.78. *Waarb. en belasting der gouden en zilveren werken:* 1856 *f* 110,229,36 1855 *f* 94,074,88½. *Indirecte belastingen* 1856 *f* 5,552,470.45½; 1855 *f* 5,232,770.22½. *Opbrengst der posterijen :* 1856 *f* 688,266.94 ; 1855 *f* 630,984.79. *Opbrengst der Staatsloterij :* 1856 *f* 137.181.50; 1855 *f* 138.387.50. Totaal-generaal 1856 *f* 22,705,067.40; 1855 *f* 21,797,214.50¼.

Volgens opgave van het ministerie van finantien is aan de verschillende kantoren van 's rijks accijnsen, over de maand Junij jl. ontvangen van suiker-accijns in hoofdsom, opcenten en collectief zegel, een bedrag van *f* 59,914.43½.

's Gravenhage, 12 Junij. Heden had op de begraafplaats Eikenduinen de plegtige onthulling plaats van het monument ter nagedachtenis van den vice-admiraal J. C. Rijk, gewezen minister van marine enz. Onderscheiden aanzienlijke en andere personen waren op de plaats vereenigd. Op het uur, voor de plegtigheid bepaald, schaarden zich de commissie en de overige aanwezigen om het gedenkteeken. De heer Withuys vatte alsnu namens de commissie het woord op en hield eene uitvoerige rede. De spreker deed hoofdzakelijk uitkomen het genoegen, en de ongemeene voldoening, dat alleen door vrijwillige en belangrijke bijdragen van vrienden en vereerders van den waardigen afgestorvene dit gedenkteeken was tot stand gekomen. De redenaar zeide daarvoor namens de commissie hartelijk dank en gaf tevens hare blijdschap te kennen, dat zoo velen door hunne aanwezigheid toonden, een blijk te willen geven van medewerking tot de tegenwoordige vereering. Hij weidde vervolgens uit over de deugden en het beminnelijk karakter van den overledene, hoe hij uitblonk als mensch en burger. Dit gedenkteeken, dat zoo aanstonds zou worden onthuld, moest slechts als een gering blijk beschouwd worden van de hoogschatting van 's mans loffelijke hoedanigheden. De spreker heeft daarna de leden der commissie, belast met de oprigting, uitgenoodigd alsnu het gedenkteeken voor het oog der aanwezigen te ontblooten.

Stat g verrees nu het monument voor aller oogen en indrukwekkend was dit oogenblik, waarvan het gewigt nog verhoogd werd door eene uitmuntende treurmuziek, die zich hierop liet hooren.

De redenaar vervolgde zijne taak. Hij trad in eene beschouwing van het kunststuk, dat men verschuldigd is aan de schepping van den verdienstelijken Donkers, beeldhouwer te 's Hertogenbosch. De spreker toonde daarbij onder anderen aan, hoe de marmeren buste trouw en juist weder geeft, dat open, ronde en goedhartige gelaat van den beminden Rijk, en hoe de kunstenaar zich dus in alle opzigten allerverdienstelijkst van zijne taak heeft gekweten. Die taak had nog zoo veel te meerdere waarde, omdat zij geheel belangeloos was vervuld. De hartgrondige dank der commissie werd daarvoor dan ook aan den heer Donkers toegebragt, met betuiging, dat zij er prijs op stelt een dergelijk stuk te hebben mogen erlangen van een kunstenaar, die zoo waardiglijk getoond had op de hoogte te zijn van zijn vak. Daarna rigtte de spreker het woord aan den heer Rijk, broeder des overledenen, en bood hem, als lasthebber zijner behuwdzuster, mevrouw de weduwe Rijk, plegtig het gedenkteeken aan en verzocht hem haar te willen kenbaar maken dat van nu af dit monument, gewijd aan de nagedachtenis van haren deugdzamen echtgenoot, haar eigendom was geworden, terwijl de spreker daarbij den heer Rijk de acten van overdragt ter hand stelde.

De heer Rijk, diep getroffen, sprak zoo uit eigen hoofde als uit naam der weduwe en overgebleven betrekkingen, in hartelijke bewoordingen aller dank uit voor dit aanzienlijk bewijs van hoogschatting en vereering.

Hiermede nam deze plegtigheid een einde.

Het gedenkstuk, dat geheel in den Romeinschen stijl is bewerkt, wordt algemeen geprezen.

Wij mogen niet nalaten loffelijke melding te maken van de uitmuntende treurmuzijk, die onder de leiding van den begaafden Dunkler, de rede van den spreker heeft afgewisseld, en die zich ook deed hooren, terwijl de commissie met de bloed- en aanverwanten na de onthulling het monument aan alle zijden in oogenschouw namen en zich vervolgens plegtig verwijderden.

Uit Amsterdam, Rotterdam, Delft en andere plaatsen waren belangstellende vrienden, ter bijwoning der plegtigheid, herwaarts gekomen. Behalve een groot aantal leden der vrijmetselaars-loge l' Union royale merkte men van daar ook vele leden der Haagsche afdeeling van het metalen kruis op. De Nederlandsche marine was almede op eene waardige wijze vertegenwoordigd. De leden, waaruit de commissie tot oprigting bestond, waren de heeren L. H. W. de Quartel, L. J. T. Broekhoff, H. Huijgens, Mr Metman, J. Penning Nieuwland, G. S. de Veer en C. G. Withuijs.

FRANKRIJK.

Den 14den Junij had de doopplegtigheid plaats van den eerstgeboren zoon van Napoleon III. De keizerlijke optogt begaf zich dien dag des namiddags ten 5 ure naar Nôtre Dame, waar de kardinaal Patrizi reeds een half uur te voren was aangekomen, gezeten in een rijtuig met acht paarden bespannen. Slechts enkele kreten werden bij zijne verschijning aangeheven. Beter was de ontvangst die aan den keizer, de keizerin en den jongen prins te beurt viel Zij was hartelijk, hoewel men niet kan zeggen, dat er eenige geestdrift bestond. De weg, welken de trein moest passeren, was letterlijk met menschen als bezaaid. Vooral was het gedrang het sterkst op het plein voor het stadhuis en den tuin der Avenue Victoria. Aan den eenen kant van den weg stond de nationale garde geschaard, aan de andere zijde de keizerlijke garde. De maarschalken Canrobert en Bosquet reden, de een aan de regter- de ander aan de linkerzijde van de koets, waarin de jonge prins zich bevond. De maarschalken Mahnan, Castillane en Baraguey d'Hillier reden naast de koets des keizers en van de keizerin. Het rijtuig van den prins, mede met acht paarden bespannen, was versierd met de keizerlijke kroon. De Keizerin had een diadeem van diamanten op het hoofd en de keizer was gekleed in de uniform van divisie-generaal.

Het stadhuis was met talooze vlaggen en vanen van alle natien versierd. Aan het einde der Avenue Victoria bevond zich een kolossaal standbeeld, met een adelaar daarboven. De Rue Rivoli vooral bood een prachtig schouwspel aan. De oude kerk Nôtre Dame prijkte mede met talooze vlaggen en vanen.

Het inwendige der kerk was indrukwekkend. Het schilderwerk waarmede de gewelven bedekt waren, gaf haar een geheel vreemd karakter. Zij scheen grooter en hooger dan anders. Zij was met eene talrijke en schitterende verzameling opgevuld. Ongeveer 80 aartsbisschoppen, bisschoppen en andere hooge geestelijken waren achter den zetel des kardinaals geplaatst. Aan de eene zijde van de estrade, waar de doopplegtigheid plaats had, waren de bidstoelen des keizers en der keizerin geplaatst. Aan den anderen kant stonden die des aartsbisschops van Parijs en der kardinalen. De aartsbisschop van Parijs verigtte de dienst. die ten 7½ ure was afgeloopen.

Onmiddelijk na hunne terugkomst namen de keizer en keizerin plaats aan het feestmaal, op het programma aangekondigd. Te elf ure was alles geëindigd.

Het weder was in den namiddag en avond zeer schoon. Na de ceremonie regende het een weinig. De illuminatie van de openbare gebouwen was schitterend; de particuliere illuminaties waren zeldzaam.

Het aantal vreemdelingen, die uit alle oorden van Frankrijk en het buitenland op dezen dag te Parijs vereenigd waren, wordt op niet minder dan 300,000 geschat. In de vier keizerlijke schouwburgen alsmede in onderscheidene andere, werden gratis voorstellingen gegeven; zoo als te begrijpen is, waren alle met menschen opgevuld. In allen werden cantaten ter eere des keizers en der keizerin, alsmede van den jongen prins gezongen, die, volgens den *Moniteur* met algemeene toejuichingen begroet, en afgewisseld werden door de kreten: *Leve de Keizer! Leve de Keizerin! Leve de Jonge Prins!*

Onder de gebouwen, welke zich des avonds door eene schitterende verlichting onderscheidden, merkte men op het ministerie van marine. Ook de vischvrouwen hadden de centrale hallen met smaak verlicht.

Te 9 ure werden twee prachtige vuurwerken afgestoken, het eene op de Quai d'Orsay, voor het paleis der wetg. vergadering, het andere aan de barrière du Trone.

Prins Jérôme was door den staat zijner gezondheid verhinderd de doopplegtigheid bij te wonen.

Het banket op het raadhuis was ongemeen prachtig. Onder de genoodigden bevonden zich niet minder dan zes en tachtig bisschoppen

Op last van den keizer, zijn medailles tot aandenken aan deze doopplegtigheid, aan alle kinderen op de lycéen, collegien, lagere scholen enz. uitgedeeld, alsmede aan alle onderofficieren en soldaten der armée van Parijs. Deze medailles, ten getalle van 120,000, zijn van zilver en van het model als de stukken van 50 cent.: zij vertoonen op de eene zijde de beeldtenissen van den keizer en der keizerin, en op de andere dat van den jongen prins, met den datum: 14 Junij 1856.

Zoo heeft ook de prefect van het dep. der Seine, aan elk van de 50,000 kinderen, die de lagere scholen van Parijs bezoeken, een zak bonbons doen toekomen.

De dag is zonder de minste wanorde afgeloopen, met uitzondering van een koffijhuis op het plein voor het stadhuis, dat gesloten moest worden.

Alle troepen ontvingen bij deze gelegenheid eene buitengewone toelage, om in hunne kazernen het doopfeest van den prins te vieren. Ook de werklieden van de Louvre hebben een feestmaal gehad.

ENGELAND.

— De strafvoltrekking van den giftmenger Palmer heeft den 14den Junij te Stafford, ten aanzien van eene talrijk toegestroomde menigte, welke men op 80,000 personen schat, plaats gevonden. De veroordeelde heeft geene bekentenis afgelegd en bewaarde tot zijn laatste oogenblik dezelfde kalmte als vroeger.

Verschillende bladen behelzen een brief uit Stafford, welke ten doel heeft de schuld van den ter dood gebragte te bewijzen uit de door hem gedurende zijne laatste levensdagen aangenomen houding en uit zijne betrekkingen met den geestelijke, die hem voor den dood moest voorbereiden. In dien brief wordt gezegd dat hoewel Palmer gedurende zijne gevangenschap te Stafford veel standvastigheid heeft aan den dag geleqd, hij evenwel van tijd tot tijd een levendig gevoel van smart deed blijken en soms in een allerwanhopigsten staat van droefgeestigheid verkeerde, vooral wanneer gezinspeeld werd op zijne echtgenoot of zijn broeder Walter. Den dag vóór de strafvoltrekking had de kapellaan der gevangenis hem ernstig toegesproken en hem gewezen op den korten levenstijd, die hem nog overbleef, terwijl hij op de noodzakelijkheid wees van in zijn toestand een opregt berouw te gevoelen over de door hem gepleegde misdaden De gevangene scheen hevig geroerd. Hij lag op zijn bed; eensklaps rigtte hij zich op en zich tot den kapellaan wendende, zeide hij:

„ Indien het noodig is voor het heil mijner ziel dezen moord (van Cook) te belijden, dan zoude ik ook den moord van mijne vrouw en mijn broeder moeten bekenen."

Verwonderd over de opmerking van dien gevangene vroeg de kapellaan hem of hij dit moest opvatten alsof Palmer die misdaden gepleegd had. Palmer antwoordde niet, doch slaakte een diepen zucht, verborg het hoofd onder de beddelakens, als om te beletten dat men zijn gelaat gadesloeg terwijl hij aanhoudend weende.

Wij gelooven, zoo besluit de brief, op de meest stellige wijze te kunnen mededeelen, dat de gevangene nog zonderlinger bekentenissen heeft afgelegd! doch de aan de ge-

vaagenis verbonden ambtenaren houden zich niet voor geregtigd, die zonder de toestemming der hoogste regterlijke magt openbaar te maken.

Bij gelegenheid, dat over de gesprekken aan de sherifs maaltijden bij de regtspleging over den giftmenger Palmer in de dagbladen gehandeld wordt, wordt opgemerkt, dat dit oveoud gebruik een niet onbelangrijke post op de begrooting van de sherifs te Londen uitmaakt. Zoo lang de criminele teregtzitting duurt, vergasten de sherifs de regters, den recorder, den tegenwoordig zijnden alderman, den ambtenaar van het openbaar ministerie der city en andere personen van rang op een middagmaal. Vroeger waren het twee maaltijden, de eene om drie uur, de andere om vijf uur, beide onveranderlijk uit dezelfde geregten bestaande. De regters plagten elkander af te lossen bij deze gelegenheid, doch vele aldermans vulden hunne plaats bij beide maaltijden aan. In de jaren 1807 tot 1808 veroorzaakte deze gastvrijheid aan den sherif Philips gedurende drie zittingen in 19 dagen £ 35 uitgaaf per dag, te zamen £ 665, daarbij 145 dozijnen flesschen wijn voor £ 450, te zamen £ 1115. Thans nu het criminele hof elke maand zit, moeten de kosten nog aanzienlijker zijn. Zoo is het te begrijpen waarom de uitstekende eer van het sherifsambt zoo dikwijls afgewezen wordt, en dat menig kandidaat liever de zeer zware boete van £ 400 en 20 mark zilver betalen, dan deze waardigheid bekleeden wil. Sedert het begin dezes jaars bedragen de alzoo opgelegde boeten der wederspannigen over de £ 70,000. De sherifs ontvangen jaarlijks £ 1000 vergoeding van de city. Daarentegen wordt berekend, dat de uitgaven voor ieder hunner na afloop van het ambtsjaar, de som van 2000 guinjes te boven gaan.

De twaalf kooplieden, waaruit de jury was zamengesteld, welke over Palmer uitspraak heeft gedaan, hebben bij de lords der schatkamer eene memorie ingediend, waarin zij schadevergoeding vragen voor het verlies aan tijd als anderzins, hetwelk zij geleden hebben door de noodzakelijkheid van zich zoolang uit hunne zaken te begeven.

— Eene nieuwe en uiterst vreemde wijze van zelfmoord leest men in de *Medical Times and Gazette* van Januarij ll. In eene herberg te Leeds, waar drie personen zaten te spreken, trad een arm en slecht gekleede vreemdeling binnen, vroeg eene pijp en zette zich stil neder bij het vuur. Na eenige minuten sprakeloos te zijn gebleven, nam hij den pook en stak die in het vuur. Toen deze roodgloeijend was geworden, streek hij dien met zorg af op de vloer, om aanhangende kooldeelen te verwijderen, en stak daarop eensklaps, vast beraden den gloeijenden pook diep in zijne keel! Ofschoon men hem terstond den pook ontweldigde, hem dadelijk bijstand bood, en hij zorgvuldig werd verpleegd, stierf hij na 5 dagen lijdens aan de gevolgen der verbranding van mond, tong en keel; lijkopening wordt niet vermeld. Op aanvragen in den loop zijner ziekte aan hem gedaan bleek het, dat hij BARKER heette, in Lancashire te huis behoorde, en dat hij deze wanhopige daad begaan had, in eene vlaag van waanzinnigheid.

— Het veertiende en vijftiende (1851 en 1852) jaarlijksch verslag van den *Registrar General of Births, Deaths and Marriages in Engeland* is verschenen. Eenige mededeelingen daaruit zullen, naar wij vertrouwen, den lezers van dit weekblad niet onwelkom zijn.

Het jaar 1851, als het jaar waarin de census plaats had, levert de meeste gegevens op. Vroeger werd de verhouding van huwelijken, geboorten en sterfgevallen berekend, volgens de opgaven omtrent de bevolking van 1841, en er heerschte derhalve verwarring in die cijfers. 1851 was een jaar van voorspoed, de geboorten en huwelijken waren boven, de sterfte was beneden het middelbare cijfer. Er waren 308 000 lieden gehuwd; een getal dat gelijk staat met vier vijfden van de sterfte, en de helft van de geboorten. Vijf pCt. (de breuken buiten rekening gelaten) van de mannen, en 15 pCt. van de vrouwen, waren jonger dan 21 jaren; 14 pCt. van de mannen waren weduwnaars, 9 pCt. van de vrouwen weduwen.

69 pCt. van de mannen en 55 pCt. van de vrouwen schreven hunnen naam in de registers, de overigen teekenden met kruisjes op. Gedurende de 5 jaren, eindigende met 1851, waren deze verhoudingen slechts weinig veranderd en het gebrek aan onderwijs, waarvoor het klassieke graafschap Cambridge bekend stond, was nog blijkbaar. Op denzelfden trap als Cambridge stonden Hertford, Bricks, Bedford, Essex enz.

Bij 36,000 huwelijken onderteekenden de beide echtgenooten met teekens, bij 73,000 schreven beide hunnen naam, bij 44,000 kon een van beiden niet schrijven. Zou men daaruit mogen opmaken, dat de onkundigen eene neiging hebben om te huwen met onkundigen, in grootere of kleinere verhouding dan zij die zoover onderwezen zijn, dat zij schrijven kunnen met onkundigen huwen, of dan zij die zoo ver zijn ontwikkeld, met goed onderwezenen trouwen? Het blijkt uit deze cijfers, dat in 24 van elke 100 huisgezinnen noch de man noch de vrouw schrijven kan, dat in 47 beiden schrijven kunnen, en dat in 29 een van beiden het kan. Wat hiervan ook het gevolg moge zijn, het is duidelijk, dat er schoolmeesters noodig zijn in een land waar in 24 van de 100 huisgezinnen, de kinderen het voorregt missen van een vader of eene moeder te hebben die hunnen naam kunnen schrijven.

De moeders van al de in Engeland geboren kinderen 1855 als standaardjaar genomen — zijn tusschen 15 en 55 jaren oud; de meesten tusschen 20 en 40 jaren.

In den loop van het jaar werden 395,000 sterfgevallen in de registers ingeschreven. Het langst leefden de landbouwers, het kortst de mijnwerkers, bakkers, slagers, en kroeg- en bierhuishouders.

Uit de huwelijkstabellen blijkt, dat in 1851 5,000 weduwnaars trouwden met jonge dochters, 2,400 jongmans met weduwen en 2,700 weduwnaars met weduwen. Er hertrouwden dus meer weduwnaars (7,700) dan weduwen (5,100). Een weduwnaar van 90 jaren, huwde met eene jonge dochter van 89 jaren! De jongste weduwnaar was 20, de jongste weduwe 16 jaren oud.

Bij de volkstelling van 1851 waren er 30,700 personen opgeschreven, als „lieden van rang met goede bezittingen, waarvan geen beroep of ambt is opgegeven." Daarvan stierven er 3,000 (10 pCt.) binnen een jaar. Onder de rubriek „beoefenaars van letterkunde, kunsten en wetenschappen" waren er 34,000 met eene sterfte van 600 (1,7pCt.). De voorgaande rubriek bevatte waarschijnlijk vele bejaarde lieden. De laatste bevat 25,000 „onderwijzers," wier beroep niet zoo ongunstig schijnt voor den duur van het leven. Er stierven 241 „lieden van een onafhankelijk fortuin" (renteniers) boven de 85 jaren. Behalve de landbouwers bragten slechts weinig klassen iets bij tot de sterfte op dien leeftijd.

Wanneer wij een vlugtigen blik werpen op de oorzaken van den dood, dan zien wij dat tering („phthisis or consumption") de eerste plaats inneemt, pneumonie de tweede, „convulsions" de derde, typhus de vierde. Er stierven in 1851 in Engeland 29 mannen aan „gebrek aan voedsel" en even zoo vele vrouwen. Onder het opschrift „vergif" komen ongeveer even veel vrouwen als mannen voor, onder „onmatigheid" veel meer mannen.

De opgave omtrent de sterfgevallen volgens de beroepen zijn vrij gebrekkig, zoo dat men daaruit weinig belangrijks kan opmerken. In het oog vallend is het echter, dat er in 1851 meer sterfgevallen voorkwamen onder 800 gevangenen dan onder 19,000 armen, en men zou willen vragen waarom „vagabonden" bijzonder gezond schijnen.

In 1852 was er vermeerdering in het aantal huwelijken, geboorten en sterfgevallen. Slechts 30 pCt. van de mannen en 44 pCt. van de vrouwen onderteekenden met kruisjes. Er werden 6000 huwelijken gesloten tusschen jongmans en weduwen, 14000 tusschen weduwnaars en jonge dochters, en 7,300 tusschen weduwnaars en weduwen. Het aantal weduwnaars, die hertrouwden, was drie malen zoo groot als in eenig vorig jaar, en overtrof weder verre dat der hertrouwende weduwen. De verhouding der minderjarigen was in beide jaren ongeveer dezelfde.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 12den aanstaande,

bij de firma P. KERVEL & Co, in de Chin. kamp,

van eene partij min of meer beschadigde 5/4 Madds.; Batticks, Kains, Sarongs, Slendangs, Ginghangs Adrianopel Rood, geënlumineerde Katoenen, Cambrics, Broekenstof, half Zijde, en gebloemd piqué Vestengoed, Zijden Zakdoeken; verder Rhijnwijn (beste qualiteit), idem Mousseux, Champagne, Cognac in fust en in kisten van één doz., Glaswerk, Carnier- en Opstel-Spiegels, Kunstbloemen en Strooken, een factuur Boeken met platen, (Pantheon National), Hollandsch Touwwerk, Waskaarsen, Eau de Cologne, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Op bovenstaande vendutie zal mede, *zonder reserve* worden verkocht, voor rekening van belanghebbenden, eene partij 5/4, min of meer door zeewater beschadigde Madapollams als:

M/B 152. 169. 171. 177. 185. 188. 190/1. 203/4. 206/17. 220/35.—

te zamen 38 kisten, aangebragt van Liverpool met het Nederl. schip *Bommelerwaard*, kapt. F. H. A. Loos. (453)

VERKOOP VAN EEN SCHIP

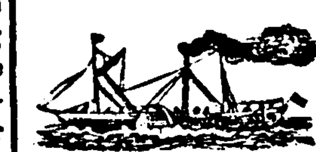

Met referte aan de annonce in den *Oostpost* van den 28sten Aug. No. 46, wordt bij deze bekend gemaakt dat de verkoop van de Engelsche **SCHOENER** *TOM TOUGH*, zal plaats hebben, bij publieke veiling op *Vrijdag den 19den September* 1856.

(480) FRASER EATON & CO, qq.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP AMBON,

Vertrekt naar SAMARANG en BATAVIA, op *Zondag den 14den dezer.*

Voor vracht en passage adresseere men zich bij

(477) W. CORES DE VRIES.

WAARSCHUWING

Wordt ter kennis van een ieder gebragt dat zijn

ONTVREEMD

de navolgend e wissels:

No. 3147	4 maanden zigt	groot £ st.	2500
„ 3148	4 „	„ „	2000
„ 3149	4 „	„ „	1500
		te zamen £ st.	6000

getrokken door E. MOORMANN & Co. op FRIED. HUTH & Co., London.

Met beleefde uitnoodiging de ondergeteekende bij voorkomen hiervan kennis te geven aan,

(463) METZENDORFF WILMANS & CO, te *Batavia*, of bij W. MATHIEU & CO, te *Soerabaya*.

WAARSCHUWING

GESTOLEN de 2de Wisselbrief van de heeren E. MOORMANN & Co, gedateerd 26 Augustus 1856, No. 3150, op den WelEdelen Heer JAMES BARGE te *Amsterdam*, getrokken ten faveure van henzelver en blanco geëndosseerd. Een ieder wordt bij deze beleefd uitgenoodigd om bij voorkomen hiervan kennis te geven aan

(465) McMILLAN MARTEN & CO.

Van af heden zijn door het aanstaand vertrek naar *Nederland*, van den ondergeteekende, de heeren B. J. VAN ECK & Co. en CORNS. BETH, beide te *Soerabaya* woonachtig, door de firma's PAUL VAN VLISSINGEN en DUDOK VAN HEEL en VAN VLISSINGEN, VAN HEEL & DEROSNE CAIL & Co, te *Amsterdam*, belast met het waarnemen hunner belangen in Nederlandsch Indie, zullende laatstgenoemde zich speciaal bezig houden met het ontvangen van bestellingen op machineriën, en het daarop betrekking hebbende.

SOERABAYA, 1 *September* 1856. CORNS. VAN VLISSINGEN. (471)

De schrijver of schrijfster van eenen naamloozen brief, geadresseerd aan den ondergeteekende, wordt bij deze ten minzaamste uitgenoodigd zich bekend te maken aan

ZijnEd. of HaarEd. dw. dienaar,

SOERABAYA, 1 *September* 1856. G. HAIJE. (464)

SOCIETEIT CONCORDIA

THE-DANSANT.

Op Woensdag den 10den September 1856.

Namens de Directie.

(472) *De Secretaris*, GROLMAN.

f 25000.-

IN LEEN te bekomen onder verband van onroerende goederen, te bevragen bij

(479) A. J. ANEMAET.

PUIKE Makassaarsche **ROODE VISCHJES**, bij

(476) LEDEBOER & CO.

PAS UITGEPAKT

BIJ MARTENS & CO.

Een groot en fraai gesorteerd Factuur diverse effen, gebrocheerde, moirée en gazen **Linten** waaronder zeer breede voor Ceintures, in alle couleuren en dessins, benevens ook fraaie **Rouwlinten.**

Een Factuur diverse **Dames Kousen** en **Heeren sokken;** waarbij bij uitnemendheid groote

Alle grootten van **Kinderkousjes** en **Kindersokjes,** Heeren en Dames Satijnen en extra sterke Glacé **Handschoenen,** Heeren **Rijhandschoenen,** Witte en Zwarte **Mitaines,** **Kinder Handschoenen** en **Handschoenen rekken.**

Heeren Tricot, Katoenen, half Wollen en Fegonia **Camisoles.**

Wollen **Kinder sokjes,** fraaije Elastique **Ceintures** en gemaakte Zijden **Kinder kleedjes**

Fraaije **Toilet spiegels, Scheerdoozen** eenige stellen fraai **Glaswerk,** waarlooze **Ballons** en **Pendule Stolpen, Voetenbankjes, Hang-, Tafel- en Muurlampen,** etc. etc.

Een groot assortiment **schoenen** als, witte en zwarte satijnen, wit-, verlakt- en kalfsleder **Damesschoenen;** stoffen en lederen **Kinderschoentjes,** in alle grootten en kleuren, eenige heeren **Schoenen** en **Laarzen,** Gom-elastique **Overschoenen** en **Laarzen.** (475)

DE LOGE DE VRIENDSCHAP

Betuigt den onbekenden gever hierbij openlijk dank voor de geldelijke bijdrage, haren armen geschonken.
SOERABAYA, *De Regerend Meester*,
2 *September* 1856. (470) P. T. FILZ.

Te verkrijgen bij E. FUHRI.
SACHROMETERS, van verschillende grootte.
STOFBRILLEN.
Engelsche DUIMSTOKKEN in twee en in vier vouwen.
THERMOMETERS in étui.
ELASTIEKEN. (478)

PAS ONTVANGEN
IN HET HEEREN-MODE MAGAZIJN
VAN G. L. VAN DER ELST.

WITTEe n GEKLEURDE FIJNE FRANSCHE HEMDEN, BORDUURSELS voor Ingenieurs 3e kl.
Ook een klein Factuur PARFUMERIEN van de beste soort. (446)

PUIK
VALKENBIER
in fleschen en halve kruikjes bij
(474) LEDEBOER & CO.

HET HEEREN MODE-MAGAZIJN
van HOUTBECKERS & Co, is thans ruim voorzien, van de nieuwste fijne LAKENS, CACHEMIREN en ZIJDEN STOFFEN. *Werfstraat.*
(460) **K. J. HOUTBECKERS.**

PROPATRIA PAPIER, afgesneden en onafgesneden van *f* 5.— tot *f* 11.— per riem, bij
(457) MARTENS & CO.

HOLLOWAY'S PILLEN
in doozen van *f* 3.—, *f* 6.— en *f* 9.— ieder. Te bekomen bij
SOERABAYA, W. NOLL.
3 *September* 1856. (469)

PUIK Amerikaansch **MEEL** in vaten en in blik. Bij (462) LEDEBOER & CO.

ONTVANGEN BIJ MARTENS & CO.
Bijzonder fraaije en fijne FLANEL. (456)

SIMPANGSCHE APOTHEEK.
ONTVANGEN

Eenige zeer nette, portatieve en compleete MEDICIJNKISTEN of HUIS-APOTHEKEN, met bijzijnde beschrijving tot aanwending, bijzonder geschikt voor fabrikanten, controleurs en bewoners der binnenlanden, voor scheepsgebruik op reizen door de Archipel, of wel voor landmailreizigers.
(454) A. J. SMITT.

Extra fijne SPEELKAARTEN, verguld op snede, in doosjes à *f* 3.—
Extra fijne SPEELKAARTEN, verguld op snede, à *f* 12.— per dozijn.
Extra fijne HOMBREKAARTEN à *f* 5.— per dozijn.
Benevens een factuur SCHRIJF- en KANTOOR-BEHOEFTEN, PAPIER DE LUXE, ENVELOPPES, TEEKENALBUMS, fraaije PORTEFEUILLES en PAPETERIEN, TAFEL- en KANTOOR-SCHELLEN, KINDER-PRENTEBOEKJES, enz. Bij
(458) **MARTENS & CO.**

CHOCOLAT VANILLE No. 1.
de la Compagnie Française. Bij
(473) LEDEBOER & CO.

Wordt gevraagd een KANTOOR. Informatiën bij den uitgever dezer. (450)

IN COMMISSIE ONTVANGEN
Een fraai assortiment MUZIEK voor PIANO, bij
(460) MARTENS & CO.

LIMONADE GAZEUSE in ½ en ½ fl.
GINGERADE, en
SODAWATER. Bij
(452) **LEDEBOER & CO.**

ONTVANGEN:
ALLAN'S DESPATCH BOX, of de meest volledige Schrijfcassette, van Russisch leder met foudraal.
ENGELSCHE REISZAKKEN van gewast leder, met openspringende veeren, voorzien van alle Heeren Toiletbenoodigdheden, prima kwaliteit.
(455) MARTENS & CO.

ZALF EN PILLEN
VAN
HOLLOWAY.
EEN ONFEILBAAR MIDDEL TEGEN CONGESTIE NAAR HET HOOFD.

KLAAS NACHTINGAAL, te Soekapoera, leed vreesselijk aan bloedopstijgingen naar het hoofd, en ofschoon hij zeer matig leefde en ook slechts spaarzaam rust nam, was hij daaraan zoo sterk onderhevig, dat hij dikwerf genoodzaakt was in het midden eener welsprekende redevoering af te breken. Hij had echter de goede uitkomsten der Holloway Pillen gezien, hetwelk hem aanspoorde daarmede insgelijks eene proeve te nemen, en — om zijne eigene woorden te bezigen, hare werking grensde aan tooverij. Veertien maanden geleden begon hij de aanwending van dit beroemde geneesmiddel, hetwelk hem binnen twee maanden tijds geheel genezen heeft, zoodat zich sedert niet de minste sporen zijner vroegere ziekte hebben vertoond. Deze Pillen hebben eene wonderdadige uitwerking op alle ongesteldheden der maag en ingewanden. (425)

WISSELS OP NEDERLAND.
Te bekomen bij
(353) RUYL CRAMER & CO.

GEZOUTEN VLEESCH
ZONDER BEENEN,
à 50 duiten per pond.
(416) **HAMMELBURG.**

PROPATRIA PAPIER.
AFGESNEDEN en ONAFGESNEDEN SCHRIJFPAPIER van beste kwaliteit, geschikt voor officiëele stukken. Verkrijgbaar tegen den prijs van *f* 8.—, *f* 9.— en *f* 10.— rec. de riem.
NAGEMAAKT PROPATRIA à *f* 10.— de riem, en PAPIER SANS FIN à *f* 3.— de el.
Fijne SPEELKAARTEN à *f* 6.— het doz., SPEELKAARTEN verguld op snede *f* 10.— het doz. en IDEM in doosjes van 2 spel à *f* 3.— de doos.
Alsmede SCHUTTERS-EERETEEKENEN.
(438) E. FUHRI.

AANGEKOMEN PERSONEN.
1 Sept. W. F. Massingham, W. de Haas Homken en R. Hirsch, allen van Batavia; J. C. G. Bredow, van Bawean; C. M. D. Cantor, van Probolingo, A. F. Calbo en Wed. Bemer, beiden van Pasoeroean. — 2 Sept. C. L. Schrooijestein, van Kediria.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Sept.	3	Nederl. Ind.	Soedul Gair.	Sech Alie bin Aboebak. Bargebe.	Samarang.
„	4	Nederlandsche	Australie.	J. C. Harten.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Attaief.	Sech Alie bin Achmat Ba-asin.	Balie Boleleng.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Sept.	3	Baliesche	Doris.	H. L. Muhldorf.	Balie Badong.
„	—	Nederl. Ind.	Hoksing.	Ho Boenting.	Singapoer via Riouw.
„	—	„ „	Tian Taij.	Lim Tekhie.	Grissee.
„	4	„ „	Stoomschip Langen Lamongan.	Th. Deighton.	Batavia „ Samarang.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Australie.	J. C. Harten.	Nederl. via Pasoeroeang.	Van Eck & Co.
Nederl. Ind.	Soedul Gair.	Sech Aiie bin Aboebak. Bargebe.	Padang via Samarang en Batavia.	Gezagv.

Vertrokken Passagiers.
Met het Nederl. Ind. Stoomschip *Langen Lamongan*, de heeren A. W. dos Santos, de achtergebleven matrozen van de Engs. schoener *Tom Tough*, J. Hicks, J. Taijlor, W. Rijan, J. Sidiet en H. Richard, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.
Z. M. wachtschip Batavia, korvet Nehalennia, de stoomschepen Etna, Onrust, Vesuvius en Montrado; de brik de Haai; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Elmachlaar, Margaretha Simonetta en Bato; de stoomschepen Java, Soerabaya, Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Madina, Bommelerwaard, Mercator, Per Aspera ad Astra, Nijverheid, Abel Tasman, Maria Carlotta, Arief Banjarmasa, Aldjoesoor, Soedul Gair; Australie; de schoeners Bella, Sarie Toendjoong, Tom Tough, de Vriendschap, Schandar Salim, Pinang, Tio Kiem Tiang Thaij, Argo en Attaief; de kotter Eduard.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 4den tot en met den 6den September 1856.

AANVOER
Van Nederland per het Ned. schip *Australie*, gezagv. J. C. Harten, agenten van Eck & Co.
10 kisten bier, 20 stuks rookvleesch, van Eck & Co.
Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Attaief*, gezagv. Sech Alie bin Achmat Ba-Asin, agent Gezagvoerder.
180 picols rijst, 9 picols zw. katjang, 100 picols klapper olie, 20 picols Bal. suiker, 35 picols kapas, 90 picols tamerinde, 15 picols koffij, 5 picols mangkoedoebasten, 14 krandjs. tabak, *f* 1000 aan zilver sp. matten, en kleinigheden, Gezagvoerder.
Van Nederland per het Ned schip *Princes Sophia*, gezagv. Spanderman, agenten Ruyl Cramer & Co.
100 kruiken lijn-olie, 4 kisten lak, 1 kist verfwaren, Gezagvoerder.
Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Kembang Djepoon*, gezagv. Lim Kong Tiong, agent Kwee Kiem Tien,
29 coll. lijnwaden, 6 kisten chin. zijden stoffen, 4 kisten gouddraad, 1 kist ijzer-werk, 43 collies medicijnen, 2 kisten Bengaalsche amfioen, 25 vaten kruid, 5 kisten rood katoen garen, 790 stuks planken, 271 collies koopmanschappen en kleinigheden, Order.

UITVOER.
Naar Singapoer en Riouw per de Ned. Ind. bark *Hoksing*, gezagv. Ho Bamting.
190 picols lange peper, 25 picols tamarinde, 10 picols aardappelen, 1350 picols rijst, Poey Soeyhim; *f* 280 aan sp. matten, Manodin, *f* 330 aan sp. matten, Eros, *f* 210 aan sp. matten, Noorsalim; *f* 200 aan sp. matten, Moostarie.
Naar Balie per de Ned. Ind. bark *Doris*, gezagv. Muhldorf.
25000 stuks dakpannen, 14 kisten binares amfioen Mc Millan Marten & Co; 150 kleine pakjes klatergoud, Tik-Sam.
Naar Nederland per het Ned. schip *Bommelerwaard*, gezagv. F. H. Loos.
2881 krandj. suiker 10,639$^{12}/_{100}$ picols, 2500 balen koffij wegende 2500 picols, 800 picols rotting, N. H. M.
Naar Balie per de Ned. Ind. bark *Djemeroot*, gezagv. Oey Boe.
5 kisten manufacturen, 3 kisten opium, Fraser Eaton & Co; 100 stuks Jav. ledige olietonnen, Oey Boe; 1 picol kandij. suiker, 100 pakjes speelkaarten en kleinigheden, Oey Waitin.
Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Gouverneur Generaal Rochussen*, gezagv. La Seur.
815 krandj. suiker wegende 8003$^{25}/_{100}$ picols, 35 rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 16¼ à *f* 17.—
Idem. „ 15 „ „ *f* 16½.
Idem. „ 14 „ „ *f* 16.—
Idem. „ 13 „ „ *f* 15½.
Idem. „ 12 „ „ *f* 15.—
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 95 à *f* 110.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 125.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300.—
ARAK per legger *f* 100.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 25.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN
ROTTING *f* 8 à *f* 9.—
WISSELKOERS *f* 104%.